

højeste Grad gælder Grundtvigianerne, det gælder ogsaa Baptisterne, og til en vis Grad Indre Mission. Jeg selv har, saa længe jeg har haft Børn, der have gaaet i Skole, været Andelshaber i en saadan Skole, som netop hører til de efter det ærede Medlems Mening separatistiske Skoler. Jeg indrømmer, at Flertallet af dem, der have oprettet Skolen, men ikke alle, have staaet paa en fra de højstfærlige Meninger afvigende Anskuelse, men desuagtet har Skolen, for saa vidt der var Plads, optaget Børn af Forældre med andre Anskuelser. Ere nogle Børn blevne afviste, har det været af Mangel paa Plads eller i enkelte Tilfælde — det gælder 3—4 Børn — ere de viste bort paa Grund af overdreven Forsømmelse. En saadan Skole kan jo ikke have noget Mulktsystem, og derfor vi opdage, at Folk vilde bruge en saadan Fristole som Skulested for Børn, for at de kunne blive fri for tvungen Skolegang, blive Børnene ekspederede bort, men af ingen anden Grund ere Børn blevne bortviste fra denne Skole. Endelig kom det ærede Medlem ind paa, at de 6 Kr. vare en Hjælp til de bedre stillede, men at de for fattige Folk ingen Betydning havde. Naar jeg stadig holder mig til den Skole, af hvilken jeg selv er Meddejer, tror jeg, at Forholdet, som det her er, kommer til at passe paa en Mængde Skoler, enten de ere grundtvigianiske, indremissioniske eller hvad de ere. Naar det ærede Medlem derfor paaistaar, at de 6 Kr. ingen Verdens Ting ere for fattige Folk, skal jeg oplyse at vi have mange Børn for 5 Kr. i vor Skole, og jeg ved, at det er Tilfældet flere Steder. Det ærede Medlem gaar stadig ud fra, at det er Lærerne, der oprette Skolerne, og som skulle lønnes lige af alle Børn, og det er jo soleklart, at skal han lønnes saaledes, at han kan leve, kan han ikke nøjes med 5—6 Kr. pr. Barn. Men de fleste Steder eller mange Steder ere Skolerne oprettede af en Del af Egnens Beboere, som lønne Læreren. Naturligvis have deres egne Børn først Ret til at komme der, men som oftest kan der være flere Børn, og saa tage de andres Børn med, og til de fleste private Skolers Kos vil jeg sige, at de tage lige saa godt de fattiges som de riges Børn, selv om de skulle tage de fattiges betydelig billigere end de riges. Det have vi altid gjort, vi have altid taget betydelig mere for Gaardmandsbørnene end for Husmands-

børnene, men det har aldrig gjort nogen Forskel, den, der er kommen først til Mølle, har faaet først malet; er Husmanden kommen først, er hans Barn ogsaa bleven taget først for Gaardmandens. Saaledes er det ved mange private Skoler, baade af den Indre Missions og af Baptisternes, men de ere Mindretallet; Grundtvigianerne have vist taget Broderparten, og jeg tror, at de have vist et Frisind paa dette Omraade, som virkelig var prisværdigt. Hvis det ærede Medlem tror, at der skal gøres noget ad denne Vej med at hjælpe fattigfolk, skal han derfor ikke være bange for at give de 6 Kroner. Jeg tror, at de i mangfoldige Tilfælde lige saa godt ville komme den fattige Befolkning til gode som den rige. I de allerfleste Tilfælde ville Skolerne tage Børnene for de 6 Kroner, der maaste i ganske enkelte Tilfælde, en lille Smule mere. Af andre enkelte Punkter i Lovforslaget vil jeg først omtale Spørgsmaalet om de flydende Skolepenge, som jo staa i nogen Forbindelse med Bidragene til Fristolerne, og hvor jeg ingenlunde er enig med de to sidste ærede Talere, og navnlig synes det mig, at min ærede Sidemand (Bistoft) havde en noget for ængstelig Opfattelse af, at der derved vil ske Læreren en meget stor Uret. For at komme med et rigtig kraftigt Bevis, fremførte han et Eksempel om en Købmand, der boede paa et Hjørne. Hvorfor han nu netop skulde bo paa Hjørnet, ved jeg ikke; han kunde jo lige saa godt bo midt i Gaden; i hvert Fald kunde jeg ikke forstaa den Analogi, han vilde finde mellem de flydende Skolepenge og Købmanden paa Hjørnet. Jeg forstod det saaledes, at det ærede Medlem mente, at denne Købmand skulde afstaa $\frac{1}{3}$ af sin Indtægt til sin Konkurrent, der boedeovre paa det andet Hjørne, men det svævede noget for mig, om det var Meningen. I hvert Fald forstod jeg dog, at det ærede Medlem var saa uhyre bange for de flydende Skolepenge. Jeg har lagt Mærke til, at der ikke er saa faa Lærere, der ere bange for disse Skolepenge, men at der ogsaa er mange, som slet ikke ere bange for dem. Naar jeg saa spørger, hvorledes ere disse to Klasser Lærere stillede, hvoraf den ene er bange for Skolepengene, den anden ikke, saa vil jeg sige, at gennemgaaende viser det sig, at den Lærer, der ikke er bange for de flydende